

Dank u wel voorzitter

De jaarlijkse begroting. Voor het college en de coalitiepartijen vaak aanleiding om ons te vertellen hoe goed het gaat en hoeveel plannen en initiatieven ze hebben voor de komende jaren. En natuurlijk hoe men denkt wat het allemaal zal gaan kosten en hoe men dit alles wil gaan betalen. In 2018 met als thema “Samen op Koers”, in 2019 “Valkenswaard op koers” en in 2020 “Op koers met de Toekomstvisie”. Welke koers? Waarheen? Dat is wat D66 zich de afgelopen jaren afvroeg en dat is wat D66 zich ook nu weer afvraagt. Het lezen van de programmabegroting voor 2021-2024, inmiddels de derde begroting van dit college, heeft wederom geleid tot de nodige bespiegelingen. Om het geheel te kunnen behandelen zal ik namens D66 vooral zaken globaal aanstippen zonder te zeer in detail te treden. Waar nodig ondersteunen we ingediende moties en amendementen als deze ons betoog ondersteunen. Dat ons logo niet overal prijkt, wil niet zeggen dat we niet hebben medegewerkt aan het tot stand komen van een aantal moties en amendementen.

Op koers en waarheen?

Een eerste indruk. Ondanks het feit dat de Covid 19 pandemie in 2020 genadeloos heeft toegeslagen met als gevolg een nagenoeg tot stilstand gekomen openbaar leven en een serieuze dip in onze –ook plaatselijke – economie gaat het college onverdroten door op de in de afgelopen jaren ingeslagen weg. Alsof er geen covid 19 is.... Alsof we niet hebben afgesproken dat de toekomstvisie aan een herijking toe is.... Alsof we nog steeds een rijke gemeente zijn die geld in overvloed heeft en waar het blijkbaar niet op kan....Even heeft D66 de hoop en verwachting gehad dat men eenmaal beseft hebbende wat Valkenswaard allemaal boven het hoofd hangt in de komende jaren, het college de tering naar de nering zou zetten en een pas op de plaats zou maken. In woorden zegt men dat het besef is doorgedrongen, maar we zien het niet terug in daden. In onze ogen ontbreekt wel degelijk de balans die gezocht wordt tussen ambities en een gezonde financiële situatie. Ook de geroemde leefbaarheid zal hard achteruit gaan. De eerste indruk is dus niet overwegend positief. Dus “op koers”? En waarheen? In de ogen van D66 niet naar de toekomstvisie die men voor ogen heeft. Eerder naar een toekomst waar het nog maar de vraag is hoelang Valkenswaard nog een zelfstandige gemeente zal blijven als eenmaal de bodem van de schatkist is leeg geschrapt

en de probleemdossiers zich blijven opstapelen. En die toekomst is meer dichterbij dan u denkt in de ogen van D66. We zullen proberen u dit uit te leggen door op de verschillende beleidsterreinen wat dieper in te gaan.

1. Wonen

Bouwen , bouwen , bouwen is en blijft het motto van dit college. Positief in eerste aanleg. Ons inwonertal groeit en overal staan de ooievaars in de voortuinen of steekt er een gutig kopje uit een bloemkool. In snel tempo bouwen we woningen binnen de bestaande bebouwde kom. Keerzijde hier van is helaas dat de parkeerdruk in een aantal wijken en vooral in het centrum toeneemt . Ook worden er gemeenschappelijke voorzieningen opgeofferd. Het aantal zalen en zaaltjes die voor allerlei doeleinden gebruikt worden door bv ouderen en verenigingen neemt in rap tempo af. Daarboven op wordt er ook nog eens bezuinigd op onder andere dagbesteding voor ouderen. En blijft de vraag of we wel de goede woningen bouwen. Er is nog steeds een grote wachtlijst voor een sociale woning en vooral een tekort aan kleinere wooneenheden voor alleenstaanden. Naast dat het inwonertal van Valkenswaard stijgt, blijft ook de vergrijzing toenemen. Ook dat heeft gevolgen voor de soort woningen inclusief gemeenschappelijke voorzieningen die gebouwd moeten worden. Er voor open staan zoals het college aangeeft betekent niet dat men er daadwerkelijk actief werk van maakt. Dit alles gaat ten koste van de leefbaarheid en de sociale cohesie in Valkenswaard.

Ook in Borkel en Schaft zal meer gebouwd dienen te worden dan nu voorgenomen. Er is ruimte om meer te bouwen, benut die dan ook. Ook daar is behoefte aan sociale woningbouw en andere vormen van wonen. Leuk om mensen zo lang mogelijk thuis te laten wonen, maar dan wel met vangnet in de directe omgeving. Meer woningen en vooral meer jonge inwoners zullen daarnaast een impuls kunnen geven aan de voorzieningen ter plaatse. Zoals de school en de middenstand.

Het wordt tijd dat we weer kijken naar gronden buiten onze bebouwde kom en naar de mogelijkheden daarvoor. **UITBREIDEN EN NIET INBREIDEN!** D66 denkt dat de omgevingsvisie vooruitlopend op de nieuwe omgevingswet daarbij een belangrijke rol kan spelen.

Ik weet het, we behandelen hier een begroting en geen nieuw gewenst beleid wat betreft wonen. De begroting is helaas een financiële uitwerking van bestaand beleid en daar moet dus snel iets aan veranderen in de ogen van D66.

Infrastructuur

Eindelijk goed nieuws. De nieuwe N69 ligt op schema en zal in 2021 opgeleverd worden. De nieuwe N69 zal van grote invloed zijn op Valkenswaard. Geeft ons de kans om de auto nu eens definitief terug te dringen in Valkenswaard. Om een volwaardige 30km gemeente te worden, waar fietsers en lopers de mobiliteits hoofdpersonen zijn. En niet wederom een beetje van alles. Maak eens een duidelijke keuze.

Groen

Ons kostbaarste goed. Duurzaam natuur en landschapsbeheer staan daarbij voorop. Daarnaast onze algemene groene uitstraling binnen de bebouwde kom. D66 is blij dat dit door ons allen wordt onderkent en ondersteunt; ook de komende jaren.

Duurzaamheid

We staan pas aan het begin van de grote energietransitie. Daarnaast zijn we ons allemaal bewust van de klimaatveranderingen en de gewenste gezonde leefomgeving. Ook de komende jaren staan er diverse programma's die hier op aansluiten op de rol. Stap voor stap in de goede richting. Wat betreft ons afval, daar komen we later op terug.

Werken

Covid 19 zorgt voor een ongekende economische impact die nog jaren zal doordreunen. Ook voor Valkenswaard en vooral voor ons centrum. Je zou je kunnen afvragen of het MasterPlan Centrum niet overbodig is of mosterd na de maaltijd.. Waarom blijven trekken aan een dood paard? IK overdrijf nu natuurlijk een beetje. Het is nodig dat er iets gedaan wordt. Maar dan wel volledig financieel gedekt en niet met een tekort van circa 30%. Wij zijn dan ook een voorstander van het bevriezen van het hele plan en het te herijken als we meer weten als Covid 19 en haar gevolgen meer duidelijk is. Noodzakelijke zaken zoals de riolering dienen natuurlijk wel aangepakt te worden.

Onzekerheid over de nabije toekomst op economisch gebied zal daarnaast als een rem fungeren bij het ontwikkelen van nieuwe bedrijvigheid op elk terrein.

Onderwijs.

Prima, D66 mist enkel een paragraaf over het openhouden van een school in Borkel en Schaft. We nemen aan dat dit wel degelijk in de begroting is opgenomen?

Vrije tijd

Cultuur

Fijn om een theater te hebben, musea en waardevol cultuurhistorisch erfgoed te hebben. Dat mag wat kosten om ons culturele leven op peil te houden. Geen probleem. Vraag blijft of een centrum voor Muziek en Dans tot de kerntaken van een gemeente behoren of dat het gebouw waarin oa Theater de Hofnar en Bibliotheek gevestigd zijn niet onevenredig veel geld kost gezien de grootte van onze gemeente en het aantal gebruikers.

Sport

Ook in 2021 een belangrijke pijler voor onze algehele gezondheid en levert een belangrijke bijdrage aan het vergroten van de sociale cohesie. Terecht dat we ruimhartig in investeren.

Recreatie

Het is fijn recreëren in Valkenswaard voor haar inwoners. De buitengebieden nodigen uit tot wandelen en fietsen. Of de vrijetijdseconomie, de recreatie economie ook de sleutel is voor onze toekomst? Groote Heide Dommelland? En dat binnen 10 jaar? Dat is wel waar ons huidige bestuur op inzet en in investeert Of het haalbaar is? D66 is in ieder geval nog niet overtuigd. Niet enkel door Covid 19 maar ook doordat tot nu toe de voorstelling van zaken veel te optimistisch geweest is. De gepresenteerde cijfers zelfs ronduit feitelijk onjuist.

Sociaal Domein

Jeugd hulp; Het is ronduit onjuist wat hier beweerd wordt. Er is geen trendbreuk met de steeds verder stijgende uitgaven. Misschien per client maar

niet als geheel. Integendeel de groei in uitgaven zal blijven doorzetten. Zeker nu daar nu uit onderzoek blijkt dat vele jongeren in psychische problemen zitten en het aantal doorverwijzingen stagneert door de huidige tijd. Hierdoor ontstaat een stuwmeer met alle gevolgen van dien als dat eenmaal leegloopt. Alles wijst er op dat op dit terrein er te laag begroot is. Ook voor de WMO zullen de kosten stijgen. De gevolgen van het ingevoerde abonnementstarief zullen een blijvend negatief effect hebben op onze uitgaven op dit terrein. En steeds meer mensen zullen doordat ze langer thuis wonen een beroep doen op de WMO.

Door de huidige tijd zullen meer inwoners tot armoede vervallen of in de schulden komen. Ook dit zal een negatief effect hebben op de begroting op dit terrein. Kortom Het sociale domein zal steeds zwaarder wegen op onze begroting voor wat betreft tegenvallers. Vorig jaar heeft D66 ook al zich afgevraagd waar dit optimisme vandaan komt. Wij twijfelen niet aan uw inzet en motivatie op dit terrein maar wel aan uw realiteitszin op dit terrein. Zeker financieel. Tegenvallers die niet volledig vergoed worden door het rijk en die opgevangen zullen moeten worden door bezuinigingen op andere terreinen en door wederom een beroep te doen op onze snel slinkende algemene reserves.

Bestuur en Organisatie

Een efficiënte en leane organisatie was en is het doel. Maar 19 % inhuur? En veel vacatures? Lijkt met elkaar in tegenspraak. Daarnaast de hoofdpijndossiers die vooral hoge juridische kosten met zich meebrengen. Buitengebied, Eurocircuit, Dommelkwartier.

Onze financiële situatie.

Alle indicatoren wijzen op tegenvallers en niet op meevallers. Het is nog maar de vraag of de Covid 19 uitgaven en lagere inkomsten volledig vergoed zullen worden door het rijk. Daarnaast zullen de zekere tegenvallers in het sociale domein een grote bres slaan in onze spaarpotten. Kortom het ziet er niet rooskleurig uit. Ons toegenomen vreemd vermogen, onze afgenomen bezittingen, onze lagere solvabiliteit, onze snel slinkende algemene reserve. Op een gegeven moment is de rek er wel uit.....Wij van D66 worden er niet vrolijk van. Graag zouden wij het anders zien. Maar wij hebben het helaas niet voor het zeggen. Zoals we het nu kunnen beoordelen is dit een financieel beleid van

“ na ons de zondvloed” en “de daders liggen op het kerhof”. Ben ik te somber, misschien wel. Ik ben in ieder geval wel een realist.

Tot slot nog iets over onze heffingen, de gemeentelijke belastingen. En in het bijzonder de afvalstoffenheffing. Alweer een verhoging van 10%. Wij werken hier in samen met Eindhoven en Gemert Bakel binnen Cure. Eigenlijk bepaalt Eindhoven hier. Al vele malen eerder heeft D66 aangegeven dat we tonnen Euro's per jaar te veel betalen. Inmiddels al een aantal miljoenen in totaal en nog steeds geen zicht op een alternatief. Terwijl wel investeringen doorgaan in een bepaalde systematiek van ophalen. Des te moeilijker wordt het om iets anders te doen en of uit te stappen uit Cure. Al bijna een jaar geleden is er een werkgroep ingesteld na het Renaissance debacle om een alternatief te vinden. Wij begrijpen niet dat er nog geen alternatief op tafel ligt. Hier hoeft het wiel toch niet voor uitgevonden te worden? Kijk naar vergelijkbare gemeenten om ons heen. Zij kunnen het wel, waarom wij niet?

Gelukkig zijn er ook leuke dingen te melden voor 2021

We blijven bouwen, de nieuwe N69 zal gereed zijn, het bos nog steeds groen en de heide in bloei , het fietspad op de Malpie opgeknapt. Ondanks alles blijft Valkenswaard een fijne gemeente om te wonen met haar diversiteit aan inwoners, voorzieningen en allerhande andere mogelijkheden. En daar zijn we als D66 blij mee en dat willen we ook graag zo houden voor de toekomst

Eens te meer : In onze ogen goede plannen voor Valkenswaard zullen wij van D66 ondersteunen en kritisch en opbouwend benaderen.. onafhankelijk met een oog voor de inhoud van de plannen en minder oog voor de politiek en eventuele persoonlijke belangen daar om heen. Het debat over de inhoud gaan we met open vizier graag met een ieder aan, om daarna samen een goed glas te drinken.

Dank u